

A homokmégyi vadászterület élőhely-értékelése és kezelésének tervezése térinformatikai módszerekkel

Dr. Battay Márton Balázs

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése

Intézet/tanszék (ahol a dolgozat készült) megnevezése

Belső témavezető: Dr. Schally Gergely Tibor tudományos főmunkatárs, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Dolgozatom a homokmégyi vadászterület térinformatikai alapú értékelésére és élőhelyfejlesztési lehetőségeinek vizsgálatára irányult, különös tekintettel a vadgazdálkodás és természetvédelem szempontjainak összehangolására. Kutatásom célja a vadászterület ökológiai értékeinek megőrzése és a vadállomány fenntartható hasznosítása volt, a térinformatikai rendszerek nyújtotta lehetőségekre építve.

A kutatást szakirodalmi áttekintéssel kezdtem, amelyben bemutattam a vadgazdálkodás és élőhelyfejlesztés történeti előzményeit, különös figyelemmel a térinformatikai rendszerek fejlődésére és alkalmazására. A szakirodalom feltárása során kiemelttem, hogy a térinformatikai módszerek, mint a QGIS és a CORINE Land Cover adatok, alapvetően hozzájárulhatnak a vadállomány megfelelő élőhelyi feltételeinek megteremtéséhez, és a természetvédelmi célok érvényesítéséhez.

A kutatás módszertanában ismerttettem az alkalmazott térinformatikai eszközöket és azok integrálását a vadgazdálkodási célú elemzésekbe. Az Országos Vadgazdálkodási Adattár által rendelkezésemre bocsátott területhatár fedvény és egyéb nyílt térinformatikai adatbázisok segítségével részletes elemzést végeztem a vadászterület élőhelyi adottságairól, különös tekintettel a vadállomány teríték és tervadataira, a vadkár és a természetvédelmi szempontokra.

Az eredmények bemutatása során három fő hipotézis alapján dolgoztam. Első hipotézisem szerint a térinformatikai rendszerek lehetővé teszik a vadászterület azon részeinek azonosítását, amelyek hasznosítása vadászati szempontból nem optimális. Az elemzések során igazolódott, hogy a térinformatikai eszközök segítségével feltárhatók a vadgazdálkodási és természetvédelmi szempontból kevésbé kihasznált területek, és az élőhelyek fejlesztésére irányuló javaslatok ezzel a módszerrel pontosan megfogalmazhatók.

Második hipotézisem alapján a térinformatikai eszközök támogatják egy olyan átfogó fejlesztési koncepció kidolgozását, amely hozzájárul a vadászterület hatékonyabb és fenntarthatóbb hasznosításához. A kutatás során kidolgozott fejlesztési koncepció világosan meghatározza, hogy a nagy- és apróvad számára mely területek alkalmasabbak, és javaslatot tesz a vadgazdálkodási létesítmények – például magaslesek, etetők, vagy vadföldek – optimális elhelyezésére. Ezen túlmenően a koncepció lehetőséget nyújt arra, hogy a vadászati célokat összhangba lehessen hozni a területre vonatkozó természetvédelmi szempontokkal.

Harmadik hipotézisem azt feltételezte, hogy a kidolgozott fejlesztési koncepció nemcsak a vadgazdálkodási, hanem ökológiai szempontokat is figyelembe veszi, így a terület természetvédelmi értékeinek megőrzését is támogatja. A Natura 2000-es területek természetvédelmi előírásainak integrálásával a fejlesztési koncepcióban megvalósul az ökológiai és vadgazdálkodási célok összehangolása. Az ökológiai folyosók kialakítása és a gyommentes szegélyek létrehozása biztosítja a vadállomány számára szükséges élőhelyeket, miközben segíti a biodiverzitás megőrzését.

A kutatásom során végzett elemzések és a szakirodalmi háttér alapján megállapíthatom, hogy a térinformatikai eszközök hatékonyan támogatják a homokmégyi vadászterület fenntartható hasznosítását és az ökológiai szempontok érvényesítését. Az általam alkalmazott módszerek révén a különböző térinformatikai adatforrások – a CORINE Land Cover és a vadászati adatbázisok – integrálásával sikerült olyan élőhely-fejlesztési koncepciót kidolgoznom, amely az adott területen élő a nagyvad- és apróvadállomány igényeihez igazodik, miközben a Natura 2000-es és egyéb védett területek természetvédelmi előírásainak figyelembevételével járul hozzá a biodiverzitás megőrzéséhez. Ez az eredmény nemcsak a homokmégyi vadgazdálkodási egység számára kínál fejlesztési javaslatokat, hanem szélesebb körű alkalmazhatóságot is nyújthat hasonló élőhelyek fenntartható hasznosításában. Így a dolgozatban bemutatott fejlesztési koncepció egyszerre szolgálja a vadgazdálkodási és természetvédelmi célokat, hozzájárulva a terület hosszú távú fenntarthatóságához és ökológiai értékeinek megőrzéséhez.